

До катедра ППНПМ на ПИФ към
ЮЗУ „Н. Рилски“ – Благоевград.
До научното жури, определено
със заповед № 3491/16.12.2013г.
на Ректора на ЮЗУ.

С Т А Н О В И Щ Е

От **проф. д-р Румен Владимиров**, преподавател по наказателно право в ПИФ на ЮЗУ „Н. Рилски“,

За дисертационния труд на тема **„Трафикът на хора според законодателствата на Република България и Република Македония“**,

Автор: **Тоше Благой Панов**, докторант на самостоятелна подготовка към катедра ППНПМ на ПИФ, за придобиване на образователна и научна степен „ДОКТОР“, по професионалното направление Право 3.6, научна специалност „Наказателно право“.

Научен ръководител: **проф. д-р Румен Владимиров**.

1.Общи положения относно дисертационния труд и описание на неговото съдържание.

Необходимо е преди всичко да се спомене, че докторантът е представил всички материали и документи /дисертация, автореферат, декларации и др./ за законосъобразно провеждане на публичната защита. По темата на дисертацията са направени 2 броя публикации, след участие в научни форуми в Македония и още 2 публикации са предложени за издаване от академични списания в Украйна. Трябва да се подчертае още и факта, че в процеса по изследването на проблематиката и написването на труда,

докторантът вървеше по възходяща линия и осезателно се разви и укрепна в научно отношение.

Дисертационният труд има обем от 252 страници и структурно е изграден от въведение, две глави и заключение. Използваните нормативни източници са 31, а библиографията обхваща 242 заглавия на кирилица и латиница, както и Интернет ресурси. Всяка глава се подразделя на параграфи, а всеки параграф - на точки, изразени чрез римски или арабски цифри.

Във **въведението** се дава най-обща характеристика на явлението трафик на хора, чрез което се засягат различни групи основни права на човека, свързани с различни аспекти на свободата и неприкосновеността на неговата личност.

Глава първа има относително теоретичен характер и носи заглавие: „Трафикът на хора – съвременна международна общественоопасна дейност.“ В нея са обособени два параграфа.

Параграф първи съдържа поотделно и в съчетание анализ на две понастоящем особено актуални обществени и правни явления, каквито са организираната престъпност и трафикът на хора. Във връзка с това най-напред се изясняват въпроси относно организираната престъпност, за която трафикът на хора е приоритетна дейност, защото е една от най-печелившите. Конкретно докторантът се спира на понятието и основните и белези, като обекта, обективната страна, както и формите и проявлението на организираната престъпност в Македония. След това вниманието се насочва към трафика на хора, през призмата на историческите, социално-политическите и икономическите фактори.

Параграф втори е посветен на материалната наказателноправна уредба на трафика на хора според законодателството на Р. България и Р. Македония. След уточняване на общите положения на правната уредба за противодействие срещу трафика на хора в двете държави, тази уредба се анализира поотделно. Специално внимание се обръща на формите на изпълнителното деяние, на предмета и на целите, както и на разграничаване на трафика от сродни видове престъпни деяния. Специално внимание се обръща и на въпроси за жертвата и за извършителя на престъплението.

Глава втора се отличава с две особености – тя първо има комплексен и емпиричен характер и второ – тя се отнася до проблеми в родната страна на докторанта. Самото заглавие гласи: „Противодействие срещу трафика на хора в Република Македония“. Тази глава има два параграфа.

В първия параграф се разглеждат състоянието и проблемите на съдебната практика при противодействието срещу трафика на хора. За целта докторантът е провел анкетно проучване за мнението на широк кръг специалисти от съда, прокуратурата, полицията, адвокатурата и др. ангажирани професионално с престъпленията от вида на трафика. На фона на проблемите, свързани с разкриване на извършените престъпления и статистическия профил на субектите, са посочени процесуалните особености при разглеждане на делата за трафик на хора.

Вторият и последен параграф е със заглавие: „Тенденции за подобряване на законовата уредба и практиката за противодействие срещу трафика на хора и подпомагане и грижи за жертвите“. В него се разглеждат интересни и важни въпроси като например: за криминализиране на деянията, свързани с получаването на специални услуги от трафикираните лица; за отговорността на юридическото лице; за схващанията относно понятието за организирана престъпна група; за отнемането на имущество от дееца и обезщетяването на жертвата; за прилагането на специални разузнавателни средства; за продължителността на наказателната процедура; за подпомагане на жертвите от държавата, както и; за необходимо подобряване на законовата рамка за наказателно преследване, включително чрез приемане на ефективна стратегия за борба с трафика на хора.

Накрая, в **заклучението** се обобщават резултатите от изследването, които водят до съответни изводи и предложения де леге ференда за нормативни и практически изменения в съществуващия режим за борба срещу трафика на хора.

2. Приноси и положителни моменти в дисертационния труд.

Дисертационният труд съдържа приноси и приноси моменти, които по понятни причини, са свързани преди всичко с македонското законодателство и наука. Във връзка с това заслужава да се отбележат

предложенията де леге ференда за усъвършенстване на чл.188 и чл.192, в контекста на чл.418г МНК. Заслужават внимание и препоръките към съдебната практика, които се отнасят до ограничаване смекчаването на наказанията и прилагането на условно осъждане; за сътрудничеството между правосъдните и правоохранителните органи при детайлно определяне на техните правомощия; за тяхното специализирано обучение ; за повишаване нивото на информираност на гражданите и покачване на обществената нетърпимост към този вид престъпност; за по-голямо ангажиране на научната мисъл в изследване проблемите и даване на решения и др.

3. Заключение.

Считам, че докторантът е изпълнил поставените в дисертационния труд цели и задачи и давам **положителна оценка**. Във връзка с това призовавам членовете на научното жури също да гласуват положително и на докторанта Тоше Благой Панов да се даде образователната и научна степен „ДОКТОР“ по наказателно право.

10.02.2014г.

Благоевград

С уважение:

/проф. д-р Р. Владимиров/